

to; est ille vir inigni pietate, magnaque virtute, adeoque ea praevidet utriusque hoc matrimonium maximo bono fore. Assentiantur, quicumque Viro sanguine conjuncti sunt; sed porro nunquam alii nuptiarum esse, datamque fidem praestare velle edicit Adolescentula.

Quaerit illa, an tua conscientia possit ei nubere, & contra patris consensum flocci facere innumera in Virum iacta convicia, quod eam sibi conjugem postularit? Testatur Adolescentula eas contumelias nullo fundamento niti, optaque ei se tradere, ut injuriam eidem illatam repararet; secus enim ille de fortuna periclitaretur.

R E S P O N S I O.

Conscientiae Circumstantiam Adolescentulam, de qua quaestio est, in circumstantiis in expositione enunciatas, aliter quoque etiam de causis et Viro nobili, a quo in conjugem petitur, nubere posse, postquam id servavit, quod mandatur Edicto Regis mensis Martii ann. 1697. quoad filios majores abique futurum parentum consensu matrimonium contrahentes.

Quamvis porro ea Adolescentula absolute possit illud matrimonium inire, fortasse tamen expedit id per aliquod adhuc tempus differri, ut, an parumper patris ac matris animus mutetur, appareat. Multa enim hac in re ab Adolescentula fuit animo reputanda. I. Semper in parentum favorem praesentium contra filiorum matrimonium abique eorum consensu contractum; ita ut honestas, praesertim puella, in grave discrimen adduci videatur, si in vita actione, quae ceterarum gravissima est, et in qua maxime patris consilium standum est, eam tamen consenserit contra se gerere. II. Adolescentula nihil boni asserit ad matrimonium, cuius proinde opera difficiliter ferri possunt. III. Denique reputare debet fieri facile posse, ut matrimonium ita contractum gravia incommoda consequatur, sibi que magnopere officiat parentum exacerbatio.

In hoc negotio maxima difficultas non est ea juris quaestio, an scilicet illa Viro nobili, de quo agitur, nubere possit, sed prudentiae casus is, an nempe ita fieri par sit, an vero satis fuerit matrimonium differri. Sapientes doctique viri, qui libere agunt, ac proinde norant intimius eos, quorum interest, & quocumque ad hoc matrimonium spectare possunt, circumstantias, quid consilium in hac facti specie inveniendum sit Adolescentula, possent omnium optime definire: illa potest easdem consulere, eorumque dicta facere. Rursus porro si id unum agitur, & nihil amplius, quid nimirum ei absolute licet in casu proposito, initio statim quaeritur fati est factum, cum eam Viro nobili, a quo expectatur, nubere posse pronuntiatum est.

Decisum Parisiis hac die 12. Martii ann. 1698. G. Fromageu.

C A S U S X V.

Matrimonii promissio inter filiosfamilias minores, infans parentibus.

- 1. Filiosfamilias minores non possunt, infans parentibus, mutuum matrimonium promissionem inire.
2. Parentum consensus in hoc facti specie cum Ecclesiastica, cum Civili Lege praescribitur esse.
3. Adolescenti pro viribus entis debet, ne promissionem, quam edidit, extorqueat a puella manibus, si parentes ejus in matrimonium consensu nolint; puella porro promissionem reddere recusante, adjuvanda est Jure, qui eam id facere cogit.

Q U A E S I T U M.

Titius septem aut octo supra viginti natus annos Sempronie conjugalem fidem dedit; illa annos nata unum & viginti simili se promissionem eidem obstrinxit. Illi quidem tum ante tum post datam fidem ita vixerunt, ut castitatis, atque honestatis leges fervarent. Id unum peccarunt, quod Semproniam fidem dedit, patre, & matre dissentientibus, quod eorum animos adeo irritavit, ut pater Titium aggressus fuerit, graviterque contuderit, quamvis ille meliore conditione sit ac ditior, quam puella, quam parentes ex eo tempore quodam quasi carcere inclusam retinent.

Hac Titius, qui nihil tale somniasset, adeo egre tulit, ut eum cognationis proposita tenuerit, quaeraturque, an cum puella liberum non sit sibi datam fidem reddere, & ut ipse aliam ducat, assentiri, sibi licet nee alteri, quae se se offert, conjugalem fidem dare, quin omnino peccet? An vero debeat implere promissa, quibus se obstrinxit Semproniam, minime providens fore, ut ejus parentes tam vehementer reluctarentur, ut ipse non possit alteram ducere, vel expectare deberet, dum ipse, & Semproniam tricesimum aetatis annum

compleverit, ut matrimonium inire possent, servatis iis, quae Constitutione praescribuntur?

R E S P O N S I O.

Theologia Doctores subscripsi censent super proposita facti specie eam tanquam catholice Ecclesiae doctrinam principii loco ponendam esse, non debere filios familias matrimonii fide de se mutuo obstringere sine patrum consensu & venia, vel ante statam aetatem, utroque patre non consulto. Diserta Unde sufficiam, inquit lib. 2. ad uxorem cap. 9. Unde sufficiam, inquit lib. 2. ad uxorem cap. 9. Unde sufficiam, inquit lib. 2. ad uxorem cap. 9. Unde sufficiam, inquit lib. 2. ad uxorem cap. 9. Unde sufficiam, inquit lib. 2. ad uxorem cap. 9.

Constitutionem hanc confirmat Blesensis artic. 41. adeoque evasit non modo Principis Constitutio, verum etiam Lex universae nationis, quae eam edidit, ut Clericali, quod primum Regni corpus est, Ordini responderet. Eadem Constitutio conformis est Tridentinae Synodi Decreto, quod Sess. 24. de reform. matrim. cap. 1. editum idem sonat.

Hoc postea, subscripsi putant promissionem facta infans Sempronie parentibus, qui ejus certiores facti ne dum assensum praebuerint, refragati sunt, & adhuc refragantur, Titium non obligari, quoniam Ecclesiae Regnique Legi non contraria esse non potest; ac proinde universum promissio, de qua patri ac matri non constat, nulla est, nec fieri vel acceptari sine peccato potuit, nisi haec ei conditio adjecta fuerit, si ita placuerit, vifumque fuerit patri, qui semper, antequam ejusmodi obligatio ineam, est consulendus; hoc autem officium non est pura putaque caeremonia reverentiae parentibus debite, & Legis merito repugnare, qui illud negligeret. Cum itaque promissa, de quibus agitur, in eadem non sint, nullam obligationem inducant juxta Regulam D. Thomae 2. 2. quae. 110. art. 3. ad 5. si promissa id, quod manifeste est illicitum, quia promittendo peccatis, mutando propositum bene facit. Quia tamen justitia non est consensum quempiam in propria causa iudicem esse, recte Titius se gesserit, si pro viribus enitatur, ut a Semproniam promissio restitatur. Potest apud eam, aut patrem communibus amicis uti, atque adeo Episcopi, vel Parochi auctoritate interponere. Ceterum si humanitatis & urbanitatis officia satis virum non habuerint; & puella parentibus obsequio animo eum sibi generum esse noluerit, Jurem adire poterit, ut promissione, qua se puella obstrinxit, liberetur.

Decisum Parisiis die 16. Maji an. 1674. Aug. de Lamer.

C A S U S X V I.

Haereticorum Matrimonium.

- 1. Ecclesia semper rata habuit haereticorum matrimonium, & nunquam statuit, ut qui ad catholicam fidem venissent, eorum celebrationem iterarent.
2. Acquiscendum est Ecclesiae consilio, & nihil ulterius in hoc negotio quaerendum est.

Q U A E S I T U M.

Quaeritur, an haereticorum matrimonium iis in locis, in quibus Tridentina Synodus indicta & recepta est, sit veri nominis Sacramentum? An vero Sacramentum non sit, propterea quod coram proprio Parocho, ut postulat Synodus, celebratum non fuerit? Quaeritur, quomodo Sacramentum evadat apud haereticos, qui ad Ecclesiam veniunt, quoniam non iterant, neque illi iubentur proprio Parocho se sistere, & rursum coram testibus necessariis conjugalem fidem sibi mutuo promittere? Quaeritur, an haereticis conjugati fidem catholicam amplectentes possint communi consensu matrimonium dissolvere, ac deinde novum inire?

R E S P O N S I O.

Non una est Theologorum sententia super haereticorum matrimonio iis in locis contracto, ubi indicta & recepta est Synodus Tridentina. Ajunt alii illud esse veri nominis Sacramentum; alii vero negant; & utramvis amplecti sententiam cuique liberum est. Consilium subscriptum censet disciplinae, bonorumque morum parum referre, pro eorum opinionum altera ita pugnare, ut altera rejiciatur. Illud certum est, Ecclesiam nunquam statuisse, ut haereticis ad fidem venientes matrimonii celebrationem iterarent, filioque in haereticos, perinde ac qui post conversionem suscepti sunt, legiti-

C A S U S X V I I I.

Recens Converterum, & Haereticorum Matrimonium.

- 1. Parochus recusare non debet reges Converteros, qui externa Catholicae Religionis officia praestant, in matrimonium conjugere.
2. Si se Catholicos non profitentur, nec ulla satis apria benevolentia argumenta, non debet easdem copulare.
3. Nec vero petere jure debet Catholicam cum Haeretico conficiare.

Q U A E S I T U M.

Quaeritur, quid sentiendum de recens Converteris, qui matrimonium inire volunt, quorum alii, cum accedunt, Catholicae fidei speciem praesertunt, alii vero nec Catholicis sunt, nec porro videri volunt? Ratio, propter quam ita quidem, qui se Catholicos non profitentur, a matrimonio arceantur, ea est, quod expressis verbis id prohibent Concilia, & nominatim Chalcedonensis Canone XIII. Agathensis canone LXVII. & Laodicenae Canone XXXI.

En verba: (a) Sed neque Haereticus, vel Paganus, vel Judaeus matrimonio conjugere, nisi aique persona, quae orthodoxam conjugitur, sed ad orthodoxam fidem convertendam sponte. Si quis autem hoc Sanctae Synodi decretum transgressus fuerit, canonice poenitentiae subiacetur. Verba sunt Concilii Chalcedonensis. Idem tradit Agathensis: (b) Non oportet cum omni Haeretico matrimonium contrahere, vel dare filios, aut filias, sed potius accipere, si tamen profitentur se Christianos futuros esse, & Catholicos. Concilium Laodicenae: (c) Quod non oportet cum haereticis nuptiarum foedera celebrare, nec eis filios dare, vel filias, sed magis accipere, si tamen Christianos se fieri se promittunt.

Eos porro, qui se Catholicos fore promittunt, suum facere, eorumque promissa vix ullius ponderis habenda esse, quotidiana experientia compertum est. Fore constat Catholicos cum recens Converteris matrimonio copulatos perveriti potius, quam uxorem convertere; susceptaque prolem ita haereditariam, ubi Haereticis prevalent.

Quod vero spectat ad eorum matrimonia, qui ex recens Converterum numero sunt, ex millibus vix unum reperias, qui in Catholica fide persistat.

Ratio, propter quam eorum matrimonia celebrari possunt, qui quidem se Catholicos fore promittunt, ducitur ex laudatis Conciliis, quae id ea conditione permittunt. Videtur haec eadem ratio locum habere quoad eos quoque, qui se futuros Catholicos promittere noluunt, seu contrahens uterque sit haereticus, seu tantum alteruter; quia ex eorumdem Conciliorum definitione concludi potest, iis matrimonium administrari malum non esse, quoniam asserunt Concilia Haereticum, qui se catholicam fidem amplecturam promiserit, in matrimonium conjugungi posse, nec postulant, ut re ipsa ejusmodi sit, sed acquiescant promissioni: si profitentur se futuros esse Catholicos.

Non desuere Principes, qui uxores aliam Religionem profitentes duxerint; id quod Ecclesiae passa non esset, si res in se ipsa mala fuisset. Huic sententiae repugnare non videtur Divus Augustinus (d) in Libro de Fide & Operibus, dum D. Cypriani De lapsis Epistolam asserit, cujus haec verba sunt: Cum etiam illud non taceat, & ad eosdem mores malos pertinere confirmet, jungere cum infidelibus vincula matrimonii nihil aliud esse asserens, quam proficere Gentibus membra Christi. Addit autem e vestigio Divus Augustinus: Quae nostris temporibus non putantur esse peccata, quantum revera in novo Testamento nihil inde praecipitur, & ideo aut licere creditum est, aut velut abium derelictum est.

Præterea si iis matrimonium denegetur, gravissima oriuntur incommoda: innumera momentis singulis occurrunt inordinaciones, & abominaciones, quae scandala sunt; cum apud eos ita in consuetudinem vitium abierit, ut ex ephebis vix egressi perinde convivant, ac si matrimonii foedere conjuncti essent.

Nec minus negotium facessunt, qui se Catholicos fore promittunt, quia constat experientia, maxima licet promittant, & specie tenus egregia Catholicitatis argumenta praebent, id eo tantum reserri, ut votorum suorum damnetur, nec eos stetit promissis; quod ex ea, quam post matrimonium ad hoc usque tempus tenuere, vix ratione facile licet intelligi.

Parochus, qui has difficultates proponit, eam Parochiam administrat, in qua sunt ejusmodi Neophytorum propemodum decem milia, & Episcopo, quem consultatur, missus est.

Decisum Parisiis die 14. Nov. ann. 1678. Augustinus de Lamer.

(a) Concil. Chalcedon. Can. 13. (b) Concil. Agathens. can. 67. Lamer Tom. II.

(c) Concil. Laodic. can. 31. (d) S. August. lib. de Fide & operibus cap. 9.

